

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i
ruralnog razvoja

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 109
fax: +382 20 234 105
www.mpr.gov.me

INFORMACIJA O AKTIVNOSTIMA NA REALIZACIJI PRIORITETNIH PROJEKATA IZ OBLASTI POLJOPRIVREDE

- JUL – DECEMBAR 2019. godine -

Podgorica, decembar 2019. godine

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI (IPARD LIKE 2.2)
OPIS PROJEKTA	IPARD like 2.2 poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške bio je nastavak podrške koje je MPRR pokrenulo kroz IPARD like 2 poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške, koji je objavljen 1. marta 2016. godine. Za IPARD like 2.2 javni poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške dostupno je bilo 2,8 miliona EUR (2.734.632 EUR) sredstava za bespovratnu podršku odobrenim investicijama, u trenutku objave poziva. Prerađivači, odnosno subjekti u poslovanju sa hranom, mogli su da investiraju minimalno 15.000 EUR, a maksimalno 250.000 EUR. Oni koji ispune uslove poziva i ugovore investiciju dobijali su povrat sredstava u iznosu od 50 odsto investicije. Cilj podrške kroz ovaj projekat bio je jačanje sektora proizvodnje hrane u Crnoj Gori, kroz unaprjeđenje subjekata u poslovanju hranom i dostizanje nacionalnih i EU standarda u oblasti bezbjednosti hrane. Šansu da unaprijede svoje poslovanje kroz ovaj poziv imali su pravna lica i preduzetnici iz sektora vezanog za mlijeko, ribarstvo i akvakulturu. Iz sektora hrane biljnog porijekla i gljiva korisnici su mogli biti oni koji se bave preradom i pakovanjem primarnih poljoprivrednih proizvoda: voća, povrća, gljiva, aromatičnog i ljekovitog bilja, maslinovog ulja i drugih proizvoda od maslina i vina. Podržavane su i klanice, a u tom dijelu korisnici su mogli biti fizička lica ili privredna društva, koji se bave uzgojem goveda, ovaca, koza, tovnih piladi i ćurića, i svinja. U 2017. godini potpisana su 32 ugovora čija vrijednost investicija iznosi 4,246,566.17 EUR, od čega je podrška Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u ukupnom iznosu od 2,123.283.09 EUR.
TRENUTNI STATUS	U periodu od jula do decembra 2019. godine realizovan je 1 projekat. Ukupna vrijednost investicija iznosi 233,316.14 EUR (s PDV-om), 192,837.15 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 96,418.58 EUR. Projekat je iz sektora vina.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI	Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.2 javni poziv.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2019. GODINI	MPRR - Obrada i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.2 javni poziv.
KONTAKT OSOBA	Danka Perović , v.d. generalne direktorice Direktorata za plaćanja (e-mail: danka.perovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI (IPARD LIKE 2.3)
OPIS PROJEKTA	IPARD like 2.3 javni poziv bio je namijenjen subjektima u poslovanju hranom, odnosno prerađivačima hrane životinjskog i neživotinjskog porijekla. Kroz ovaj javni poziv prerađivači su imali mogućnost da unaprijede preradu poljoprivrednih proizvoda, prvenstveno u dijelu usaglašavanja sa standardima bezbjednosti hrane. Poziv je objavljen 16.10.2017. godine, a na raspolaganju je bilo 1 miliona eura grant podrške. Sredstva za projekat IPARD like 2, obezbijeđena su iz pretpristupnih fondova Evropske unije, kao i nacionalnih sredstava. Minimalna vrijednost investicije koja se podržava kroz projekat IPARD like 2.3 iznosi 12.000 eura bez PDV-a, dok je maksimalna 125.000 eura, takođe bez PDV-a. Bespovratna podrška iznosi 50 odsto prihvatljive investicije, za sve oblasti investiranja.
TREKUTNI STATUS	U periodu od jula do decembra 2019. godine realizovano je 5 projekata. Ukupna vrijednost investicije iznosi 388,699.04 EUR (s PDV-om), 321,238.88 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 160,619.44 EUR. Dva projekta su iz sektora vina, a po jedan projekat iz sektora prerade aromatičnog i ljekovitog bilja, prerade mesa i ribarstva i akvakulture.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI	Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.3 Javni poziv.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2019. GODINI	MPRR - Obrada i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.3 Javni poziv.
KONTAKT OSOBA	Danka Perović , v.d. generalne direktorice Direktorata za plaćanja (e-mail: danka.perovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)
OPIS PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 51.816.473 EUR bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 39.000.000 EUR, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.816.473 EUR. Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa biće investirano oko 86 miliona EUR u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore. Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU. Prvi IPARD javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ raspisan je 23. februara 2018. godine. Predmet ovog javnog poziva su investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava. Iznos raspoloživih sredstava za Mjeru 1 za period implementacije IPARD II programa 2014-2020 iznosi 15.840.000 EUR, dok ukupan iznos raspoloživih sredstava za navedeni javni poziv iznosi 10.720.000 EUR. Finansijska podrška se sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD) i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore. Javni poziv za mjeru 1 bio je otvoren za podnošenje zahtjeva u periodu od 1. marta do 15. maja 2018. godine. Primljeno je ukupno 389 zahtjeva za dodjelu podrške.
TRENUTNI STATUS	Proces obrade zahtjeva je završen, a u periodu od septembra do decembra 2019. godine ugovorena je 20 zahtjeva. Ukupna vrijednost ugovorenih investicija je 3,651,651.04 EUR (sa PDV-om), 3,017,893.42EUR (bez PDV-a). Iznos potencijalne podrške je 1,986,763.72 EUR. U odnosu na sektor investiranja najveći broj projekata je ugovoren iz sektora mlijeka, odnosno 8 projekata, ukupne vrijednosti 556,793.95 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 380,370.63 EUR, zatim iz sektora voća i povrća, tj. 7 projekata, ukupne vrijednosti 1,546,755.71 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 986,606.97 EUR, 2 projekta iz sektora mesa, ukupne vrijednosti 268,685.98 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 181,449.59, dok su iz sektora proizvodnje jaja, vinogradarstva i pčelarstva ugovoren po 1 projekat ukupne vrijednosti 645,657.78 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 438,346.53 EUR.

	Isplaćeno je 3 projekta ukupne vrijednosti investicije 538,017.28 EUR (s PDV-om), 466,250.89 EUR (bez PDV-a), a isplaćeni iznos podrške je 325,873.11 EUR. Isplaćeni projekti su i z sektora mlijeka, pčelarstva i voćarstva.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI	Praćenje procedure nabavke i obrada podnijetih zahtjeva za isplatu.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2019. GODINI	MPRR- obrada podnijetih zahtjeva za dodjelu podrške i potpisivanje Ugovora, priprema drugog javnog poziva za Mjeru 1. Obrada podnijetih zahtjeva za isplatu i isplata korisnika.
KONTAKT OSOBA	Danka Perović , v.d. generalne direktorice Direktorata za plaćanja (e-mail: danka.perovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)
OPIS PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 51.816.473 eura bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 39.000.000 eura, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.816.473 eura. Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa biće investirano oko 86 miliona eura u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore. Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU. Proces ugovaranja prvog javnog poziva završen je u prvom kvartalu 2019. godine i trenutno je faza realizacije investicija ugovorenih projekata. Drugi IPARD javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda“, za dodjelu bespovratne podrške preradi u sektoru poljoprivrede objavljen je 4. septembra. 2019. godine. Kroz ovaj Javni poziv mikro, malim i srednjim preduzećima iz sektora poljoprivrede je na raspolaganju 15.629.696,93 EUR za investicije u vrijednosti od 40.000,00 do 1.500.000,00 EUR (bez PDV-a), uz bespovratnu podršku od 50%, dok su se dodatna sredstva podrške od 10% mogu dodijeliti za dio prihvatljivih/odobrenih troškova koji se odnosi na upravljanje otpadom, nusproizvodima, prečišćavanje otpadnih voda i iskorišćavanje otpada. Javni poziv za Mjeru 3 je otvoren za podnošenje zahtjeva za dodjelu podrške od 4. septembra do 20.decembra 2019. godine, do sad je primljeno ukupno 5 zahtjeva. Iznos planiranih investicija iznosi 973,116.11 EUR bez PDV-a.
TRENUTNI STATUS	Prijem zahtjeva za drugi javni poziv. Kroz prvi javni poziv isplaćen je 1 projekat, ukupne vrijednosti investicije 80,580.56 EUR (s PDV-om), 66,595.50 EUR (bez PDV-a), a iznos isplaćene podrške je 33,297.75 EUR. Projekat je iz sektora prerade mesa.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI	Prijem i obrada podnijetih zahtjeva za dodjelu podrške i zahtjeva za isplatu. Isplata korisnika kroz prvi javni poziv.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2019. GODINI	MPRR- obrada podnijetih zahtjeva.
KONTAKT OSOBA	Danka Perović , v.d. generalne direktorice Direktorata za plaćanja (e-mail: danka.perovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Projekat stvaranja klastera i transformacije ruralnih područja (RCTP) – IFAD
OPIS PROJEKTA	Osnovni cilj RCTP projekta je da doprinese transformaciji manjih poljoprivrednih proizvođača na sjeveru Crne Gore, omogućavajući im da postanu komercijalno konkurentniji i otporniji na klimatske promjene. To će se postići poboljšanjem i povećanjem ekonomskih mogućnosti zasnovanih na konkurentskim farmama i agrobiznisima koji su povezani i integrisani u profitabilne lance vrijednosti (VC). Strategija je usmjerena na tri transformaciona i komplementarna ishoda. Prvi ishod će imati za cilj kritičku podršku razvoju agrobiznisa, kroz inkluzivnu platformu za više zainteresovanih strana (MSP) u visoko-potencijalnim lancima vrijednosti i agregaciju za postizanje ekonomije obima za poslovne transakcije. Drugi ishod će imati za cilj poboljšanje povezanosti malih domaćinstava, te njihovo snabdijevanje vodom i putnom infrastrukturom, uz pomoć pametnih i klimatski otpornih infrastrukturnih rješenja. Treći ishod će imati za cilj prikupljanje znanja i informacija zasnovanih na procesima monitoringa i evaluacije (M&E) kako bi se omogućilo povećanje nivoa znanja i generisanje informacija koje mogu informisati Vladu Crne Gore i IFAD o izazovima koji predstoje. Projekat se sprovodi u sedam crnogorskih opština: Nikšić, Šavnik, Žabljak, Petnjica, Berane, Bijelo Polje i Mojkovac. Ovim projektom se razvijaju klasteri lanaca vrijednosti u četiri oblasti proizvodnje: sjemenski krompir, maline i drugo bobičasto voće, meso (tov ovaca, koza i goveda) i mliječno proizvodi. Projekat ima dvije bitne komponente: 1) Komponenta 1- kreiranje klastera lanaca vrijednosti u cilju održive i otporne ruralne transformacije i 2) Komponenta 2- Investicije u razvoj ruralne infrastrukture (putevi i vode) u cilju razvoja klastera.
TRENUTNI STATUS	- Javni poziv za komponentu 2- vrijednosti 2.522.647,38EUR (ukupno pristiglo 84 aplikacije vrijednosti 4.050.669,08 EUR); - Odobreno je 66 aplikacije za komponentu 2, ukupne vrijednosti 3.138.589,43 €; - Tokom ove godine asfaltirano je 45 dionica ukupne dužine oko 31.8km i vrijednosti 2,260,948.40 €, a do 15. decembra o.g. očekuje se i realizacija 21 projekta za vodosnabdijevanja ukupne vrijednosti 877,641.03€. Procjenjuje se da preko 17 000 korisnika ima direktnu korist od ovih investicija.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI	- Isplata preostale podrške poljoprivrednim proizvođačima kroz Komponentu 1; - Usvajanje relevantne dokumentacije za dalju implementaciju projekta: godišnji plan rada i budžet i plan javnih nabavki za 2020, akcioni plan za mlade i žene, ažuriranje operativnog priručnika, ažuriranje izvještaja o napretku; - Izbor eksternog revizora projekta; - Angažovanje eksperta za klimatske promjene u svrhu izrade izvještaja za ovu oblast; - Angažovanje eksperta za rodnu ravnopravnost i uključenost mladih u projektne aktivnosti; - Isplata planiranih sredstava za komponentu 2.

OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2019. GODINI	MPRR i eksterni članovi RCTP tima imaju obavezu sprovođenja svih planiranih aktivnosti projekta. Vlada Crne Gore u svim aktivnostima učestvuje aktivno, kako u raznim porezima i taksama tako i u novcu.
KONTAKT OSOBA	Jovanović Igor- koordinator RCTP projekta (e-mail: jigornk@gmail.com, tel: +382 67 700 636)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori (MIDAS 2)
OPIS PROJEKTA	Ugovor za Drugi Projekat Institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede MIDAS 2 je potpisan 8. marta 2018 između Ministra Finansija i Svjetske banke. Implementator projekta je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Predviđeno je da projekat traje do 30. juna 2023. Vrijednost projekta je 30 miliona EUR. Projekat je planiran na osnovu dobrog iskustva koje je dobijeno iz MIDAS 1 projekat, koji je implementiran od strane MPRR i Svjetske banke u period od 2009. do 2016. godine, kao i iz dva IPARD like projekta koja se implementiraju poslednjih godina. Projektni razvojni cilj je da se poboljša pružanje vladine podrške poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na način koji je usklađen sa EU pristupnim zahtjevima. Projekat je sastavljen od 3 razvojne komponente: 1. Jačanje programa MPRR-a za poljoprivredu, ruralni razvoj i ribarstvo, 2. Podrška ispunjenju mjerila za zatvaranje poglavlja 12 o Bezbjednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici, 3. Modernizacija sektora ribarstva.
TREKUTNI STATUS	Pripremljen je Operativni priručnik za mjeru IPARD like Diverzifikacija. Implementacija IACS like mjere direktnih plaćanja, za sve višegodišnje zasade koristeći SIZEP je u završnoj fazi za 2019. godinu. U toku je nekoliko angažmana koji se tiču radova, opremanja, instalacija (reg. kancelarija u Bijelom Polju; nabavka opreme za Tehnopolis u Nikšiću; oprema za Institut za biologiju mora u Kotoru; plovila za ribarske inspekcije). Takođe, u toku je i priprema/implementacija nekoliko konsultantskih angažmana koji se tiču: podrške jačanju Veterinarsko-informacionog sistema (VIS); pripreme biznis planova za izradu projektne dokumentacije za izgradnju postrojenja za neškodljivo uklanjanje životinjskih nus-proizvoda, kao i za nadogradnju Fitosanitarne laboratorije na Biotehničkom fakultetu u Podgorici (gdje već imamo ugovorenu arhitektonsku kompaniju za projektovanje i nadzor za Fito laboratoriju); obezbjeđivanje tehničke podrške za izradu projektne dokumentacije za ispitivanje lokacije za izgradnju Ribarske luke, RT Đeran.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI	S obzirom da na projektu ima više aktivnosti koje u sebi sadrže višefazni pristup i da su u okviru Trenutnog statusa navedene aktivnosti za koje je realizacija u toku, nastavak implementacije se očekuje tokom 2020. godine.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2019. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je nosioc aktivnosti u okviru ovoga projekta. Projektna jedinica funkcioniše u okviru ovoga Ministarstva. Direktor Direktorata za plaćanja je Koordinator projekta.
KONTAKT OSOBA	Danka Perović , v.d. generalne direktorice Direktorata za plaćanja (e-mail: danka.perovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	DUGOROČAN ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U DRŽAVNOJ SVOJINI
OPIS PROJEKTA	Pored činjenice da Crna Gora ima prilično visok stepen obradivog zemljišta po glavi stanovnika, problem predstavlja činjenica da je to obradivo zemljište podijeljeno na manje parcele (usitnjene posjede) što dodatno otežava ozbiljniju industrijsku proizvodnju u oblasti poljoprivrede. Takođe, stanje na terenu koje ne korespondira dostupnoj dokumentaciji o istom, umnogome usporava cjelokupnu proceduru davanja u zakup zemljišta. Crna Gora, kroz strategiju kooperativa i "Zakona o agro - kooperativama", teži kolektiviziranju, udruživanju proizvođača i njihove proizvodnje na usitnjenim posjedima. Sa druge strane mali broj velikih parcela moraju biti strateški opredijeljene i privedene namjeni koja će generisati povećanje poljoprivredne proizvodnje namijenjene domaćoj potrošnji i izvozu što će direktno uticati na smanjenje spoljnotrgovinskog deficita. Zasijane površine predstavljaće osnovu za kreiranje sredstava koje će Crna Gora ubuduće crpiti iz fondova Evropske Unije, što, pored rasta proizvodnje, smanjenja uvoza kroz zadovoljenje sopstevnih proizvoda i izvoz predstavlja jedan od glavnih ciljeva poljoprivredne politike.
TREKUTNI STATUS	- U periodu jul-decembar 2019. godine dato u zakup zemljište u površini 63,12ha na teritoriji opštine Nikšić - U fazi pripreme su predlozi za davanje u zakup zemljišta na teritoriji opštine Kotor i Ulcinj, Kolašin, Berane, Nikšić
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI	- Objava Javnih poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini i sprovođenje tenderskih procedura.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2019. GODINI	Komisija za valorizaciju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, Ministarstvo finansija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava za imovinu, Uprava za nekretnine, opštine – efikasno sprovođenje procedure u sklopu realizacije zahtjeva za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini. Uprava za nekretnine – ažuriranje podataka u katastru i faktičkog stanja na terenu u cilju dobijanja precizne informacije o površini poljoprivrednog i obradivog zemljišta u državnoj svojini.
KONTAKT OSOBA	Rahela Nišavić, Načelnik Odjeljenja za razvoj, međunarodnu saradnju i IPA fondove (e-mail: rahela.nisavic@mpr.gov.me; tel: 020-482-225).